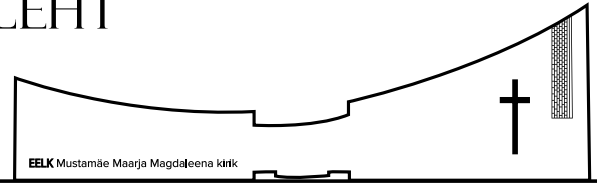

EELK MUSTAMÄE MAARJA MAGDALEENA KOGUDUSE AJALEHT

NR. 03 (64)
MÄRTS 2024

VALGUS TUNNELI LÕPUS

Ülle Reimann

Oleme alati teel ühest punktist teise, seda nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Aja kulgemise erinevatest käsitlustest olenemata toimub sellel teekonnal alati mingi muutus. Uued teadmised, oskused, kogemused on teretulnud – kuid meiega toimuvad ka teistsugused muutused. Hea näide on siinkohal kolimine. Kui aastaid paigal seisnud mööbel lahti võtta ja teise kohta tõsta, tuleb selle alt välja aastatega kogunenud tolmukiht. On kogunenud asju, mida ammu enam vaja ei ole ja mis on nüüd muutunud üleliigseks koormaks.

Igal aastal algab paastuaeg 40 päeva enne ülestõusmispüha. See on just aeg palvetamiseks, üleliigsest loobumiseks, puhastumiseks, et astuda vastu ülestõusmise valgusele.

Mis on aastaga muutunud meie elus ning meis endis? Mida üleliigset kanname endaga kaasas; mis takistab tunda rõõmu, sisemist vabadust; mis ei lase armastada, andestada, Jumala poolt antud andeid kasutada? Iga lugeja leiab nendele küsimustele kindlasti erineva vastuse.

Vahel võime käituda viisil, millel pole hetkeolukorraga midagi pistmist. Kust see tuleb? Kas oleme püüdnud teadvustada, kaua oleme varjatud tundeid endas kandnud, millal ja millega seoses need tekkinud on?

Mind ennast on aastaid toetanud üks vaimulik harjutus. Panin sellele nime „Valgus tunneli lõpus“. Kuna ilmad on talve lõpule omaselt vihased, külmad ja tuulised, kohati veel jäised ja libedad, saab seda harjutust teha soojas toas diivanil või tugitoolis mugavas asendis istudes. Oluline on iga kord jõuda valguseni. Ülestõusmise valgus paistab tunneli lõpus, sest juba märtsi viimasel pühapäeval tähistame ülestõusmispüha.

*Ljubljana vanalinna Lukkseppade tänava sillutis kannab 700 eriilmelise näo kujutisi. Pikk ja kitsas tänav viib lõpuks veekaevuni.
Foto: Jaana Maria Ungu*

HARJUTUS

Sulge silmad, ole mõned hetked vaikus ja jälgi oma sisse- ja väljahingamist. Kujuta endale ette, et seisad väikesel künkal ja allpool paistab metsatukk. Sinu ees on jalgrada, mis kulgeb künkast alla. Astu seda rada mööda edasi, kuni jõuad metsani. Sealt algab läbi metsatuka kulgev jalgrada. Puud raja kohal moodustavad tiheda tunneli, kuhu valgus ei paista. Teisel pool, tunneli lõpus paistab ere valgus – Kristuse valgus. See valgus kiirgab muu hulgas turvatunnet ja armastust. Astu tunnelisse ja seisata korraks. Tunneli seinad ja lagi koosnevad sinu elu sündmustest, kogemustest, peegeldavad sinu hirme, unistusi jne. Hakka astuma läbi tunneli valguse poole. Võid näha inimeste nägusid, pilte, steene, mis elustavad sinus mitmesuguseid tundeid. Võid näha pilte lapsepõlvest, neid, kellele peaks andestama või kellelt andestust paluma jne. Ära lase neil tunnetel ennast rajalt kõrvale tõmmata, vaatle neid, teadvusta. Hoia oma pilk kindlalt Kristuse valgusel ja astu edasi läbi tunneli. Mõnest kohast võib olla ebamugav või raske läbi minna. Pea meeles, et sa pole sellel teekonnal üksi, vaid alati koos Jumalaga. Tema jaoks on pimedus otsekui valgus ja öö nagu päev (Ps 139). Tunneli seinad ei varja midagi ei sinu ega Tema eest. Astu edasi kuni tunneli lõpuni ja astu valgusesse. Valgus sulgeb tunneli sinu selja taga. Mõned hetked märkad valguses seistes iseendas pimedaid kohti, mida tunnelist läbitulek taaselustas. Kui tunned, et pead kelleltki andeks paluma või kellelegi andestama, tee seda. Lase valgusel jõuda igasse ihurakku, hinga iga sõõmuga valgust endasse, kuni oled saanud valgusega üheks – kuni kõik mõtted ja tunded on lahustunud Kristuse puhastavas ja elustavas valguses. Tunneteta vabadust, rõõmu ja rahu iseendas. Siis tunneteta taas oma hingamist, keha, ruumi enda ümber. Mõned korrad rahulikult sisse ja välja hinganud, loe Meie Isa palve ning võid vaikselt avada silmad.

VIA DOLOROSA EHK KANNATUSTE TEE, JEESUSE TEEKOND RISTILE

Maris Kuldkepp

Pikkust on sel teekonnal ca 600 m, algab endisest Antoniuse kindlusest ja lõpeb Püha Haua kirikus. Praegune teekond on paika pandud 18. sajandil, kuid juba 5.-8. sajandist on teateid, et Suurel Neljapäeval tehti Ölimäelt alguse saanud protsessioon, meenutamaks Jeesuse teekonda Kolgatale.

Sellel teel on 14 peatust, millest 10 asuvad õues, neli viimast aga Püha Haua kirikus sees. Iga peatus on märgistatud numbri, pildi, metallplaadi ja lühikese tutvustusega. Huvitaval kombel algab Via Dolorosa tänapäeva moslemite linnaosas.

Täie kindlusega ei saa väita, et kõik need sündmused toimusid just seal, kus nad praegu on märgistatud, sest sajandite jooksul on ka Jeruusalemma vanalinn muutunud - osa maju on hävinud, osa on juurde ehitatud. Õnneks on päris palju säilinud ning säilitatud rooma ja bütsantsi ajastutest. Tõenäoliselt asub enim algupärastes kohtades säilinud paiku just Püha Haua kirikus. Siiski on pigem oluline meenutada sündmusi, kuidas inimeseks saanud Jumala Poeg kannatas ja kandis meie patu.

Ka meil Tallinnas on võimalus juba mitu aastat Suurel Reedel osa võtta oikumeenilisest Ristiteest vanalinna kirikutes. Tartus tehakse seda samuti, kuid õhtupimeduses, mis on kindlasti hoopis teine kogemus.

I peatus - Jeesuse surmamõistmine; Pilaatuse kohtumajas, sinna järgnes Jeesusele ka Peetrus ja salgas Jeesust kolm korda, nii nagu ette kuulutatud. Sellesse paika ehtasid ristisõdijad 12. sajandil Piitsutamise Kiriku (*Church of Flagellation*), mis on aastast 1838 frantsiskaanlaste käes ja praegu rooma-katoliku kirik. Enne Jeesuse ristiteele asumist piitsutasid Rooma sõdurid Jeesust, panid talle pähe okaskrooni ja selga purpurrüü.

II peatus - Jeesus saab risti põikpuu kandmiseks; seal asub renoveeritud Surmamõistmise Kabel (*Chapel of the Condemnation*), ehitatud vana kiriku varemetele, mille laemaaling kujutab okaskrooni.

Teise ja kolmanda peatuse vahel asuvad kaks põnevat vaatamisväärsust. Esiteks Meie Püha Siioni Ema õdede (*Sisters of Notre Dame de Sion*) maja, mille keldris on nähtaval originaalsed 2. sajandi tänavasillutised. Teiseks *Ecce Homo* osaline kaar, mille nimi tuleb Pilaatuse Jh 19:5 lausest "Ennäe inimest!".

III peatus - Jeesus nõrkeb esimest korda; kohe selle kõrval on järgmine punkt, kus asub

IV peatus - Jeesus näeb oma ema; need kaks peatust ei ole pühakirjast pärit, vaid on katoliku traditsiooni osad.

V peatus - Siimon Küreenest kannab Jeesuse risti põikpuud; selle peatuse juures on näha vana

seinamüüri osa, kuhu saab asetada oma peopesa, sest sealt edasi on tee ülesmäge ja väidetavalt jäi kivile Jeesuse käejälg, kui ta hakkas edasi minema. Küreene asub tänapäeva Liibüas.

VI peatus - Veronika pühib Jeesuse higi; seda sündmust ei ole taas Piiblis, vaid on katoliku traditsiooni osa. Veronika on võib-olla tuletis nimest Berenike või hoopis ld *vera icon* ehk "tõeline pale". Selle peatuse juures asub maa-alune kabel.

VII peatus - Jeesus nõrkeb teist korda; see koht asub Õigluse värava juures, selle kaudu võis Jeesus vanalinna piiridest väljuda, kuna Kolgata asus tol ajal linnast väljas tee ääres. Ka siin on väike kabel, milles on näha Rooma-aegset sammast. See koht asub tänaval, mis märgib moslemite ja kristlaste linnaosa piiri.

VIII peatus - Jeruusalemma naised nutavad Jeesuse pärast; Lk 23:28 Jeesus ütleb naistele: „Jeruusalemma tütreid, ärge nutke minu pärast, nutke pigem iseendi ja oma laste pärast”. Seal asub kivi, mille peal on kirjas "Jeesus Kristus, võitja".

IX peatus - Jeesus nõrkeb kolmandat korda; see peatus asub tänapäeva kopti õigeusu kiriku sissepääsu juures.

X peatus - Jeesuselt võetakse riided ja sõdurid jagavad need omavahel ära; tänapäeval asub see koht Püha Haua kiriku sissepääsu juures, kuid praegune kirik on väiksem kui see, mis 4. sajandil ehitati, ja tol ajal asus peatus kiriku sees.

XI peatus - Jeesus lüüakse risti; selle peatuse juures on laemaaling, mis kujutab Iisakit ja Aabrahami mäel, millel ingel takistab Iisaki ohverdamist ja ohvriks saab hoopis jää. Sealt ka kristlaste järelsus, et pärast Jeesuse ristilöömist ei pea inimesed oma pattude eest enam loomi ohverdama.

XII peatus - Jeesus sureb ristil; seal on võimalus puudutada seda auku, mille sees seisis arvatavasti Jeesuse rist.

XIII peatus - Jeesus võetakse ristilt maha.

XIV peatus - Jeesus asetatakse hauda, mis kuulus Joosepile Arimaatiast.

Foto Arne Hiobi erakogust

PAASTUAJA "ELULEIB"

Tekst ja fotod Marilin Pärna

20. veebruari õhtul toimus meie kirikus selle aasta esimene kohtumisõhtu "Eluleib". Selle üritustesarja ühe eestvedajana on mul tore näha protsessi kulgu. Kõigepealt valime väiksema grupiga välja sobiva aja ja teema ürituse jaoks. Sel korral otsustasime, et võiks rääkida paastuajast. Seejärel toimub väike ajurünnak, kes võiks olla sobiv külaline teema käsitlemiseks. Kandidaatidega suhtleb tavaliselt meie vaimulik Tiina Klement. Ülesanne ei ole lihtsamate killast, aga tundub, et Jumal on alati tee just täpselt õige inimeseni seadnud – paastust rääkis meiega Tuhala Kaarli koguduse õpetaja Tauno Kibur. Kui need ettevalmistused on paigas, siis tuleb luua kuulutus, mille kujundab Jaana Maria Unga. Mina kannan hoolt selle eest, et Facebooki keskkonnas tehtaks üritusele reklaami. Paralleelselt mõtlen välja õhtu jaoks sobivat menüüd. Meil on saanud tavaks, et ürituse teema ja toiduvalik käivad käsikäes. Paastuajast lähtuvalt soovisime kasutada vaid taimset toitu ning et magus osa oleks ilma lisatud suhkruta. Soolastest söökidest olid laual taimsed kotletid külma kastmega, röstitud kikerherned, üleküpsetatud kartulid mojoga ning rukkileib ahjus küpsetatud bataadikreemiga; magusast smuutishotid. Kõrvale jõime kosutavat taimeteed. Kõik me ettevõtmise õnnestumisele kaasa aitavad inimesed teevad kõike vabatahtlikuna, nii ka mina. Küll aga palume alati üritusele tulijatelt vaba annetust toiduainete kulude katteks. "Eluleiva" üritustelt ei puudu kunagi muusika. Ühislaulmist saatis meie koguduse kantor ning Misjonikoori dirigent Maarja Vardja. Pärast meeldivat õhtut saame üheskoos koristada ja olnud heade sõnadega meenutada.

Paastuteemal rääkis meiega niisiis **Tauno Kibur**, kes alustas enda teekonnast vaimuliku ametini ning tutvustas oma tegemisi selles ametis. Ta iseloomustas kirikut kui elusorganismi, elupuud. Tema jaoks ei ole

kirikus käimine võrdne näiteks klubis käimisega, vaid see on elulaad. Piibli, eriti Uue Testamendi evangeeliumite lugemine on justkui armastuskirjade lugemine. Tauno Kiburi jaoks on väga olulisel kohal mediteerimine, tema eestvedamisel on rajatud Oru Rahvaõpistu retriidikeskus. Tauno leiab, et Jumala ette tuleb kummardada ning sellest lähtuvalt toimuvad laupäeviti Tuhala koguduses "laubaõhta palvused", mis aitavad valmistuda pühapäevasteks teenistusteks.

Paastust rääkides ütles Tauno Kibur, et kui jäta ära midagi oma lemmikutest asjadest, siis saad alles aru, kui sõltuv sa millestki

olla võid ning sinu sees hakkab käima marionetitants. Algab justkui üks pobisemine, võitlus. Kibur soovib kõik probleemid paastuajal võtta ette ükshaaval, see on nagu sõlmede lahti harutamine, kus üks lahendus viib teiseni. Tema meelest taevariik ei ole söömine ega joomine. Pigem tuleks parandada meelt, sest nagu Jeesus ütleb, siis taevariiki p ä ä s e m i n e on kui kitsast uksest sisse trügimine, mis aga kõigil alati ei õnnestu. Samas peaks p a a s t u a e g olema rõõmus ja loov, sest nagu samuti ütleb Jeesus, siis „ärge olge nagu variserid“.

Esmakordselt "Eluleiva" üritusel viis eestkõneleja kohaletulnutelega läbi väikese meditatsiooni, mis lõppes regivärsis Meie Isa palvega. Viimast lauldi üheskoos läbi kolm korda.

„Eluleiva“ külalist täname alati väikese kingituse ning suure aplausiga.

Oleme selliseid vestlusõhtuid üritanud korraldada kord kvartalis ning loodetavasti saame teid kevade poole järjekordsele "Eluleiva" õhtule kutsuda koos uue teema, külalise ja toidulauaga, et sellisel kujul taas osaduses olla.

LEERITUND 4: LUNASTUS (28. OSA)

Jaan Lahe

Ülestõusmisusk on vastuolus meid ümbritseva tegelikkusega ja taas mitte selles mõttes, et see on vastuolus looduseadustega, vaid selles mõttes, et meie argikogemus kõneleb meile vastupidisest kui ülestõusmise rõõmusõnum – kõneleb meie elu ohustatusest, haprusest, kaduvusest ja sageli ka mõttetusest. Ja ometi ütleb kristlik usk, et meil ei ole oma olukorrast muud pääseteed kui uskuda ülestõusmist. Uskuda, et tõelus on suurem kui meie argikogemus, et elu on tugevam kui surm, et Jumala lõpmatus ulatub ka meie lõplikkusse ja vabastab meid selle ikkest. **Uskuda Kristuse ülestõusmisse ei tähenda pelgalt ülestõusmise tõelisuse tunnistamist, vaid sellega isiklikku suhestumist – veendumust, et see sündmus mõjutab ka mind.** Nii nagu Kristus ei hävinud surmas, vaid läks sellest läbi, nii ei ole surm lõplik ka neile, kes on usu kaudu Kristusega ühendatud. See usk võib vabastada inimese surmahirmust ja anda nõnda tema elule uue kvaliteedi juba nüüd ja praegu. Kristuse ülestõusmine ei ole võit surma üle selles mõttes, et see oleks kaotanud maailmast surma, vaid selles mõttes, et see annab surmale uue tähenduse ning muudab sel kombel ka inimese eksistentsimõistmist.

TAEVAMINEK

Apostlikus usutunnistuses öeldakse Jeesuse kohta, et ta on „üles läinud taevasse; istub Jumala, oma kõigeväelise Isa paremal käel“. Jeesuse taevaminekust jutustavad Luuka evangeelium (Lk 24:50-53) ja Apostlite tegude raamat (Ap 1:4 jj), ent seda mainitakse Uues Testamendis ka mujal (vt Ef 4:10; 1Tm 3:16; Hb 4:14; 9:24; 1Pt 3:22). Taevamineku tähendust saab teatud mõttes võrrelda preeksistentsi tähendusega. See on sümbol, mida ei tohiks tõlgendada sõnasõnalt ega kujutleda ruumiliselt, vaid mis püüab taas ruumilise kujundi abil väljendada Jeesuse kokkukuuluvust Jumalaga, kelle olemisvaldkonda nimetatakse Piiblis taevaks. Ka väljend „istub Isa paremal käel“, mis on samuti võetud Uuest Testamendist (vt Ap 2:32 jj; 5:31; 7:55; Rm 8:34; Kl 3:1; Hb 1:3.13; 8:1; 10:12) on piltlik ja tahab öelda, et ülendatud Kristus saab osa Jumala võimust ja väest. Sümboli ajaloolise tausta moodustab muistne tava, mille kohaselt kaasvalitseja istus kuninga kõrval, temast paremal. Koos taevaminekuga räägitakse, kuidas Kristus alistas mitmesugused väed ja võimud. Juba Origenes tõlgendas neid „vägesid“ ülekantud tähenduses. Kui näiteks Efesose kirjas öeldakse, et Kristus surus põlvili jõud ja valitsused, siis nägi Origenes neis kollektiivseid jõudusid, mis aheldasid inimest: ümbrus, rahvusliku traditsiooni surve. Seda omakorda filosoofiliselt interpreteerides ütleb Joseph Ratzinger, et need jõud ja valitsused on see „miski“, mis inimest rõhub ja lõhub. Meiegi võime seda võtta nõnda ja näha nendes „vägedes“ kõige selle kehastust, mis inimest Jumalast lahutab, teda seob ning millest ta igatseb vabanemist ehk lunastust.

KRISTUSE TAASTULEK

Apostliku usutunnistuse viimane lause ütleb Kristuse kohta: „sealt tema tuleb kohut mõistma elavate ja surnute üle“. Et Kristus tuleb tagasi kui kohtumõistja ja et see sünnib peatselt, oli esimeste kristlaste üldine veendumus, kusjuures on ilmne, et seda kujutati ette ajas ja ruumis toimuva sündmusena. Lähitulevikus toimuvate viimsete sündmuste ootus kajastub nii sünoptilistes evangeeliumides kui ka Pauluse kirjades. Tundub, et Jeruusalemma katastroofile (70 pKr) järgnenud ajal pingeline eshatoloogiliste sündmuste ootamine vaibus. Ka katastroofi järgsetes teostes (deuteropauluslikud kirjad) mainitakse Kristuse taastulekut, kuid selle vahetule lähedusele enam ei vihjata. Selle asemel hakatakse aina enam rõhutama Kristuse lunastustöö mõju olevikule. Omalaadse käsitluse eshatoloogiast pakub Johannese evangeelium. Seal annab Jeesus igavese elu juba nüüd ja praegu ning ka kohtumõistmine toimub nüüd ja praegu – määravaks saab siin inimese usk või uskmatuse Jeesusesse kui Jumala läkitatusse. Kes temasse sellena usub, sel on juba igavene elu ja tema üle ei mõisteta kohut. Kes temasse ei usu, selle üle on kohus juba mõistetud.

Sünoptilistes evangeeliumides, Pauluse kirjades ja Johannese ilmutusraamatus on viimsed sündmused esitatud otsekui stsenaariumina. Esmalt tabavad maailma erinevad õnnetused – sõjad, loodusõnnetused, haigused. Järgneb Kristuse taastulek, surnute ülestõusmine ja viimne kohus ning kohtus õigeksmõistetute elu uueks loodud maailmas või taevas. Taoline stsenaarium pärineb juudi ilmutuskirjandusest – üksnes Messias on siin asendatud Jeesusega. Hilisemas kristluse ajaloos on üldjoontes tollest stsenaariumist kinni peetud – üksnes tuhandeaastase rahuriigi ja ülestõusmisihu laadi osas on teoloogidel tekkinud eriarvamusi. Varased kristlikud autorid, nagu Eirenaios ja Tertullianus uskusid, et Kristuse valitsuse lõplikule kehtestamisele maa peal eelneb tuhandeaastane rahuperiood, mis katkestab eshatoloogilises stsenaariumis kirjeldatud õudsed sündmused (katastroofid jms) – tuhandeaastane rahuriik, millest räägib Johannese Ilmutusraamat. Augustinus aga tõlgendas seda Constantinusega alanud kiriku ajastuna. Luther hülgas idee tuhandeaastasest rahuriigist kui „juutliku“ otsustavalt, vastandudes sellega mitmele oma kaasaegsele entusiastlikule liikumisele, mis seda ootasid. Samas ootas ka Luther lähitulevikus toimuvat viimset kohtupäeva. Eirenaios ja Tertullianus uskusid, nagu olid enne neid uskunud 2. sajandi apoloogeid, et ülestõusmine toimub füüsilises ihus. Hilisemas teoloogias läi läbi Pauluselt (1Kr 15) pärinev käsitlus „vaimsest ihust“, mis ei ole pelgalt vaim, kuid erineb ka oluliselt materiaalsest ihust. Samas väldib sellegi kohta suur osa teoloogide igasuguseid spekulatsioone.

(järgneb)

CAMINO DE SANTIAGO

Tekst ja fotod Elina Rätsep

3. veebruaril olid meil külas toredad inimesed mittetulundusühingu Eesti Jaakobitee Sõprade Seltsist, kes tegid esitluse Camino De Santiago palverännakust. Kohtumise korraldas Liina Kaugküla, kohale tuli 50 kuulajat. Räägiti erinevatest teekondadest, aastaegade mõjust ning põhilistest mineku põhjustest. Jagati ka enda lugusid ja näpunäited teekonna paremaks läbimiseks.

Põhilised teekonnad asuvad Hispaanias ja Portugalis. Kuid mõned, pikemad teed saavad alguse Prantsusmaalt ja Itaaliast. Olulised faktorid lisaks pikkusele olid veel infrastruktuuri olemasolu ja teekonna populaarsus. Toodi välja ettevalmistuse olulisust ning valmisolekut halbadeks ilmadeks, ülerahvastuseks teekonna viimases osas, kuna liituvad ka kohalikud rändajad. Populaarsematel radadel tasuks majutus enamasti ette broneerida.

Teeleminekuks peab olema tahe ja võib olla ka põhjus, kõige olulisem ei ole suurepärase ettevalmistus ega kõigi tarvilike asjade ühes võtmine. Samm-sammult saab iga päev jalgsi läbitud vahemaid suurendada. Ka

halvas ilmas leidub rohkelt häid hetki, mida koju naastes meenutada. Teekond annab ja võtab ning loob minejale kindlasti kustumatu mälestuse.

Camino De Santiago teekonnal on ajalooliselt oluliseks talismaniks kujunenud kammkarp. See iseloomustas rändaja kohalesaabumist, kui ta selle oma teekonna lõpuks rannast kaasa haaras. Kammkarpi sai teeline kasutada tööriistana ja joogikausina.

Tänapäeval on lisandunud reisipass, kuhu saab peatuspaikades küsida templeid, et jäädvustada oma teekonna kulgu. Teiste teelistega suheldes on võimalik võrrelda kogutud templeid ja siduda tindipiltide lugu kohale jõudmisest. Templid tähistavad iga matkaja olemust ja eristavad tema teed teiste omast.

Kindlal teekonnal aitab püsida kammkarbi kujutis koos noolega, mis näitab minejale Santiago asukohta. Osad pikemad teekonnad jagunevad ja annavad minejale võimaluse oma trajektoori muuta, muutmata lõpp-punkti.

PAASTUAJA LUGEMISVARA

kultuurielamusi vahendab Imbi Arro

Paastuaja mõte on suurema läheduse otsimine oma Looja ja Armastajaga, Tema sügavuse ja avaruse tundmaõppimine. Üks võimalusi selle jaoks on lugemine. Ja miks mitte ka üle lugeda seda, mis sind kunagi on puudutanud, mis mõnes raskes või keerulises olukorras on andnud uut hingamist ja teravamat nägemist. Mina otsustasin seekord benediktiini munga Anselm Grüni kasuks. Tema kirjutatud u 300 raamatust on minu riivil 19, kõik huvitavatel ja vajalikel teemadel: endale andestamisest, julgusest otsustada, vananemisest, sisemisest vabadusest jm.

Grüni teoloogia kese on terve vaimsuse otsingutes. Talle teeb muret usuline fanatism, mida kohtab kõigis religioonides. Terve vaimsuse näitajaks peab Grün suurt südant, sellist südant, mis on avatud, tolerantne, võimeline mõistma ja osa võtma. Vaimse teekonna sihtmärgina aga näeb ta täiuslikuks saamise asemel hoopis saamist õrnaks ja leebeks inimeseks: "Leebus on märk, et oleme mõistnud Kristust ja järgime teda".

Grüni arutlustes on kristlik müstika ühendatud tänapäeva psühholoogiaga. Raamatus „Vaimsus hinge sügavusest“, mida esmalt taaslugesin, pöördub ta nii munkade tarkuse kui ka moodsa psühholoogia poole. Ta tsiteerib 4. sajandi munku Euagriost: „Kui sa tahad Jumalat tunda, siis õpi kõigepealt iseennast tundma“. Jungiaanlik psühhoanalüüs väidab, et me ei jõua kõrgustesse, tundmata oma sügavat ja tumedat poolt, oma varju, kus on peidus kõik teadvusest tõrjutu. Ka

munkade tee Jumala juurde algas omaenda puuduste ja kannatuste tundmaõppimisega, laskumisega iseene sügavusse. Ilma selleta on oht kohtuda Jumala asemel oma ettekujutusega Temast. Teine 4. sajandi munk Makarios Suur on öelnud, et põrgu on meie enese hinges. Ristil surnud Jeesus laskub alla surmavalda, mis on ühtlasi meie hinge varjudemaailm. Seal, hinge sügavuses, valgustab ja puudutab Jumal Kristuses seda, mis on tõrjutud ja allasurutud, tervendab ning äratav elule. Ühesõnaga – lunastab.

Õnnistatud lugemist ja mõtisklemist!

TÄNU- JA EESTPALVED

Kui nisuiva ei lange maasse ega sure, siis jääb see üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja! Jh 12.24

PALVE

Kõigeväeline Jumal, süüta tõelist ülestõusmisrõõmu meie südames, kes me ristimises oleme osa saanud Sinu ülestõusmise väest. Kinnita meid, et kogu südamest usuksime Kristusesse, meie Lunastajasse ja püsiksime Temas!

TÄNUPALVED

Kallis Isa taevas!

Tänu Sulle Sinu suure armastuse eest Jeesuses Kristuses, kes andis oma elu meie kõigi eest. Tänu Sulle, et Sinu armastus on igavene ja muutumatu ning meil on võimalus sellest kinni haarata ning selles püsida!

Tänu Sulle, et Sinu Poja Jeesuse Kristuse ülestõusmise valgus puhastab, valgustab meie hinge ja ihu, uuendab meie elu ning vabastab köidikutest, et võime Sinu lastena seista selles valguses, teenida rõõmuga Sind ja ligimest.

EESTPALVED

Armas Jumal!

Toome Sinu ette kogu kannatava maailma, kõik inimesed, kes kannatavad puuduse, sõdade, vägivalda, haiguste ja ebaõigluse tõttu. Toome Sinu ette loomad ja taimed, kelle jaoks on maa peal elamine muutunud talumatuks inimese tegevuse tõttu. Issand, halasta inimkonna peale. Halasta ja andesta kõikidele neile, kes ei tea, mida nad teevad! Halasta ka neile, kes teavad, mida nad teevad, kuid ei suuda seda maailma muuta ega parandada, milles me elame.

Me palume, et Jeesus Kristuse ülestõusmise valgus leiaks tee igasse hinge, igasse südamesse, ka südame kõige pimedamatesse paikadesse, kõikidesse keerulistes olukordadesse ja inimsuhetesse!

PS! Kui koged Jumala vastust oma palvetele, siis palun jaga oma TÄNUPALVEID siin ajalehes, et julgustada teisigi. Samuti võid julgelt saata oma EESTPALVESOOVE, et ka teised koguduse liikmed saaksid sinu eest palvetada.

PÕLTSAMAA TALVEPÄEVAD "KUHU SA KUULUD?"

Maris Kuldkepp

Küünlapäeval ja Tartu Rahu aastapäeval istusid seitse Mustamäe koguduse noort koos Martha ja Marisega bussi, mis viis meid Põltsamaa Talvepäevadele. Üks noortest liitus laupäeva hommikul. Selleaastane teema oli "Kuhu sa kuulud?". Fookusesse võeti koguduseelu ja arutleti selle üle, miks on hea kirikus käia juba noorena, mitte oodata kesk- või pensioniiga.

Sel korral kõnelesid seminaridel Marko Tiitus, Marek Roots, Meelis Maikal, Markus Haamer. Kontserdi andis laupäeva õhtul Püha Müristus, pärast mida tuli gruppides filmida etteantud teemal video ja toimus ka Taizé palvus. Nagu eelmisel aastal, käisime selgi korral Pisisaare spordihoones liigutamas. Korraldati teatevõistlusi ja fit-palliga võrkpallimäng. Osalejad said vastavalt huvile valida endale töötoa ja kas istuda, kuulata-rääkida või joonistada, tantsida, käia matkarajal või pidada nerfrelvadega lahingut.

Anna:

väga meeldis nerfide lahing. Mulle meeldis veel teevik ja vanade sõprade nägemine. Muidu ma Põltsamaale ei satu, aga tänu Talvepäevadele on see tore linn, kus käia. Kindlasti soovitan teistel noortel Talvepäevadel osaleda.

Kelly:

Ma olin sõnatu, kui sealt lahkusin, sest seal oli nii tore ja piiblitundides sain palju teadmisi. Eriti jäid meelde grupitööd ning mind üllatas ja vaimustas inimeste lahkus. Ma sain ise ka õppida rohkem Jumala ja Põltsamaa kohta. See kogemus oli niivõrd tore ja väga motiveeriv, eriti seminarid ja ühistegevused ja mängud.

Carmen:

Ma käisin teist korda Põltsamaa Talvepäevadel ja seekord oli palju lõbusam, kuna nägin palju tuttavaid inimesi ja olin programmiga harjunud. Mulle väga meeldisid need seltskonnamängud, eriti "Kuldvillak", kus meie tiim võitis. Seminarid olid ka huvitavad, need panid tahtma rohkem kirikus käia. Sportlikus tegevuses oli ka ülimalt tore. Üks asi, mida tasub Talvepäevadel oodata, on laupäevaõhtune burks, see on nii maitsev ja selle tõttu teeviku järjekord on täis burksi tahtjaid. Kokkuvõtteks, väga hea aeg oli.

graafika: freepik.com

Tulge, pöördugem Issanda poole, sest tema on meid murdnud ja tema parandab meid; tema on meid lõõnud ja tema seob meid! Hs 6:1

KUUKAVA MÄRTS 2024

Jumalateenistus armulauuga pühapäeviti kell 15
Perejumalateenistus armulauuga
kuu esimesel pühapäeval (03.03 ja 07.04) kell 12

KOGUDUSES TOIMUB:

L 09.03 kell 13 Naistepäeva noorteõhtu
P 10.03 kell 12 Lastekirik
P 17.03 kell 12 Mudilaskirik
N 21.03 kell 12 Eluröömsad ja tegusad
L 23.03 kell 16 Noorteõhtu
P 24.03 kell 15 Palmipuudepäha Jumalateenistus armulauuga
N 28.03 kell 18.30 Suure Neljapäeva Jumalateenistus armulauuga
R 29.03 kell 11 Suure Reede Jumalateenistus armulauuga
P 31.03 kell 15 Ülestõusmispäha Jumalateenistus armulauuga

Eine Piibli ja palvega teisipäeviti,
kell 12 kiriku koristamine, kell 13.30 palvus ja kerge eine.

Palvused Taizé lauludega reedeti kell 19.

06.03 Anna Aarma
07.03 Taavi Mägi
09.03 Oskar Kljukin
09.03 Tuuli Korsar
10.03 Rolf Roderick Reintam
11.03 Mihhail Udovitšenko
12.03 Kersti Püi
16.03 Arseni Sõtsov
18.03 Andero Dolgov
18.03 Irma Kuusk
20.03 Marika Kommusaar
24.03 Annika Lehesadu
26.03 Sandra Valk
27.03 Teet Kaur
29.03 Velda Veia
30.03 Marlon Selgall da Silva

*Olete südamest oodatud EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kiriku
pühitsemise jumalateenistusele
pühapäeval, 2. juunil 2024 kell 15
ning sellele järgnevale pidulikule kohvilauale.
Laulab Misjonikoor.*

*Lugupidamisega, koguduse vaimulik Tiina Klement
ja Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus*

*Oleme väga tänulikud, kui kingituse ja lillede asemel toetaksite Mustamäe kiriku
köögi inventari soetamist annetusega kohapeal või koguduse arveldusarvele:
EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus,
a/a EE311700017002962090 (Luminor pank), selgitus "Kirikuköök".*

VAIMULIKE KÕNETUNNID KOKKULEPPEL:

TIINA KLEMENT – koguduse õpetaja; e-post: tiina.klement@eelk.ee; tel: 5373 0718

ÜLLE REIMANN – koguduse diakon; e-post: mustamae.kogudus@gmail.com; tel: 5664 6029

IMBI ARRO – diakon emeeritus; e-post: imbiarro@gmail.com; tel: 551 7970

Noortetöö juhendaja **Maris Kuldkepp** – e-post: kepamaris@hotmail.com; tel: 5672 6863

Kantor ja Misjonikoori juhataja **Maarja Vardja** – e-post: maarjavardja@gmail.com

(Liikme)annetused:

Annetuse saaja: EELK Mustamäe Maarja Magdaleena kogudus

Luminor pank, konto: EE311700017002962090 või LHV pank, konto: EE757700771000677814

Luminor pank, konto: EE241700017003221206 (**Mustamäele kiriku ehitamise heaks**)

Koduleht: mustamae.eelk.ee

E-post: Mustamae@eelk.ee ja mustamae.kogudus@gmail.com

Koguduse aadress: Kiili 9, Tallinn 13423

Magda Misjonipood: magdamisjonipood.ee; Facebook.com/magdapood

Ajalehe toimkond: kujundaja **Jaana Maria Unga**, keeletoimetaja **Auli Tohv**